

TIỂU THUYẾT HOA HỒNG (bài 6)

GUILLAUME DE LORRIS
JEAN DE MEUN

KIỆT TÁC THI CA NƯỚC PHÁP THỜI TRUNG CỔ (1150)

NHẤT UYÊN PHẠM TRỌNG CHÁNH
Tiến sĩ Khoa Học Giáo Dục, Viện Đại Học Paris Sorbonne
Dẫn nhập và chuyển ngữ thơ lục bát

BẠN THÂN AN ỦI

Trở về kể với bạn Bạn Hữu nói : khi Hiểm Nguy đã tha thứ , mọi việc sẽ thông suốt. Tôi trở lại vườn hồng, Hiểm Nguy nhìn lạnh lẽ không nói xem có giữ đúng lời hứa không.

Hiểm Nguy đã tha thứ rồi, 3201
Vội vàng tôi đến kể người bạn thân.
Bạn Hữu thân thiết vui mừng,
Khi nghe tôi kể sự tình hỏi ngay :
« Việc anh yêu đương giờ đây,
Trở nên tốt đẹp từ rày trở đi.
Hiểm Nguy hiền dịu những khi,
Nghe theo lời hấn, những gì hấn mong.
Và rồi hấn đã bằng lòng,
Xót thương cho những nhọc nhằn người mang. 3210
Bây giờ chịu đựng can tràng,
Đền khi cơ hội trên đường thuận duyên.
Tôi biết kinh nghiệm đã từng,
Tâm tình nhân nại thảng lòng dữ hung. »
Bạn giúp, nhẹ nhàng niềm tin,
Bạn cũng ước muốn như lòng của tôi.
Tiến tới trong cuộc tình thôi,
Tôi càng tin tưởng nơi người bạn thân,
Tôi lại đi đến vườn hồng,
Hiểm Nguy canh giữ nhận liền ra tôi. 3220
Khi nhìn lại đóa hồng tươi,
Lòng tôi sung sướng an vui đón chờ,
Hiểm Nguy nhìn tôi lạnh lẽ,
Xem tôi có giữ đúng lời hứa không ?
Và tôi nhớ lời khuyên răn,
Không còn phạm những lỗi lầm trước đây.
Tôi cẩn thận từng phút giây,
Nghe theo lời, sợ lỗi này biết đâu.
Đề tôi, hấn nói nhíp cầu, 3230
Bước vào vườn với ơn sâu thân tình.
Bước vào với những hồng ân,
Nhưng tôi miễn cưỡng ă năn việc làm.
Hấn từng thấy tôi khóc than,
Thở dài khi đứng bên hàng rào ngăn.
Thở dài rồi lại than van,
Tôi chẳng còn dám vượt băng qua rào.

Hắn đã thấy chuyện thế nào,
Thái độ tôi đã ra sao khi mà,
Thần Tình Yêu bắn tên ra,
Đến nỗi tôi chẳng còn là của tôi. 3240
Chẳng giả dối, chẳng làm sai,
Hung bạo đến nỗi chẳng hoài xót thương.
Dù tôi đau khổ vô cùng,
Xót xa yêu mến trong lòng sâu thương.

THẦN THẮNG THẦN VÀ THẦN XÓT THƯƠNG CAN THIỆP VỚI HIỂM NGUY

Trời cao sai Thần Thắng và Xót Thương đến bảo Hiểm Nguy chớ nên làm đau khổ thêm người tình.

Trong khi tôi còn quay cuồng, 3245
Chúa Trời sai đến hai thần đến chung.

Thần Thắng và Xót Thương cùng,
Chẳng phút chậm trễ bước đường đến nơi.
Chốn trú ẩn của Hiểm Nguy,
Hai thần đều muốn, chung quy một lòng, 3250

Giúp đỡ tôi cùng sẵn lòng,
Những điều họ thấy ước mong thế nào.
Thần Thắng lên trước nói vào :
Lòng tôi cảm tạ biết bao lời thần.
« Hiểm Nguy, Trời đã bao dung,
Mi thật có lỗi với cùng người đây.
Người tình đối xử chẳng hay,
Biết chẳng những lỗi lầm này lớn lao,
Vì mi vụng về thế nào,
Chẳng biết đối xử ra sao người tình. 3260

Thần Tình Yêu trời buộc lòng,
Có chi khiến trách tình nhân thế nào.
Người yêu đương khổ biết bao,
Người làm thêm nỗi khổ đau quay cuồng.
Thần Tình Yêu chẳng muốn rằng,
Làm cho đến nỗi ăn năn muộn phiền,
Dù lửa đốt sống thân mình,
Cũng không ngăn cản được tình yêu đương.
Trời cho thánh thiện mở đường,
Chớ làm thêm nỗi điên cuồng khổ đau. 3270

Chớ tạo nên hung bạo nào,
Vì hắn sợ hãi biết bao lời người.
Hắn đối xử tốt mọi người,
Thần Tình Yêu đã giam nơi trò tình,
Để làm vâng lệnh chung cùng,
Chẳng để ai chán ghét thần thế đâu.
Trái lại để tránh về sau,
Đối xử kiêu ngạo, đối màu bất lương.
Chỉnh lòng thanh lịch cao sang,
Đã làm người trở nên hàng thanh cao. 3280
Trái tim cứng rắn thế nào,

Biết nhã nhận với kẻ nào yếu hơn. »
 Xót Thương nói tiếp : « *Thật rằng,*
Vì tình nên xót, vì lòng nên thương,
Dĩ hung quái ác chẳng đồng,
Chẳng nên đối xử với lòng khinh khi.
Vì thế ta bảo Hiêm Ngụy,
Chớ nên tiếp tục lời chi dữ dần.
Cho người sầu khổ héo hon,
Tình yêu chẳng thể hao mòn, đối dang. 3290
Người yêu thương nhớ quay cuồng,
Khổ sầu hơn cả điều thường muốn mong.
Việc trừng phạt quá nặng lòng,
Khi người ngăn cản Tiếp Tân dẫn đường,
Việc này chẳng ích lợi hơn,
Cho điều khao khát yêu thương trong đời.
Lại làm thêm khổ xa vời,
Tâm tình đau đớn thêm lời thương đau.
Khổ sầu thêm gấp đôi nào,
Khi Tiếp Tân đã mời vào chôn đây. 3300
Chớ nên làm trái việc này,
Chớ nên tạo khó khăn thay lăm điều.
Thần Tình tạo khổ người yêu,
Đã làm đau đớn rất nhiều thương đau.
Hắn đã đau khổ thế nào,
Chẳng cần thêm xót cho nhau làm gì.
Hãy ngừng giận dữ khinh khi,
Bởi vì cũng chẳng ích gì thêm mang.
Điều tội lỗi ta Xót Thương,
Thằng Thần cũng đã đồng tình với ta. 3310
Thần cũng rộng lượng hải hà,
Và thần chẳng muốn thêm ra đặt bà.
Người tình đau khổ yêu này,
Hai ta chẳng thể bó tay không làm, »

CHUYỆN KỂ BÊN HOA HỒNG

Hiêm Ngụy tỏ tường và Tiếp Tân trở vào, Thần Thằng Thần khuyên lời. Tiếp Tân dắt tay Lorris vào vườn. Nụ hoa hồng đã nở to hơn lúc trước.

Hiêm Ngụy nghe lời tỏ tường,
 Tâm hồn tôi cũng tấm lòng bao dung.
 « *Thưa bà, chẳng dám phiền lòng,*
Nói điều nghịch lý chẳng nên ích gì,
Nói điều phiền muộn làm chi,
Tôi muốn có mặt đây người bạn thân. 3320
Xin vui lòng nói Tiếp Tân,
Tôi chẳng còn có một ngăn trở nào. »
 Lúc ấy Tiếp Tân đi vào,
 Như lời Thằng Thần với bao tâm tình,
 Thần nói thanh tao dịu dàng:
 “*Tiếp Tân người đã xa chàng bạn thân,*
Qua lâu thấp thỏm chờ mong,

Chàng đã chờ đợi ngóng trông muôn phần.
 Tưởng chẳng còn thấy bạn hiền,
 Vậy từ nay hãy chịu lòng bạn ta. 3330
 Cho tình cảm chẳng cách xa,
 Tình bạn thân ái thiết tha vui vầy.
 Hãy làm theo ý bạn đây,
 Trời sai ta đã đến đây gặp chàng,
 Bao ta cùng với Xót Thương,
 Tổ lời khuyên nhủ với cùng Hiểm Nguy.
 Chẳng còn những cản trở gì.”
 Tiếp Tân rằng “ Chẳng có chi muôn phần,
 Khi lòng chính đáng việc làm,
 Thế thì Nguy Hiểm không còn cản ngăn.” 3340
 Như Thằng Thẩn tỏ ý mong,
 Tiếp Tân đã đến thông dong mời chào.
 Chẳng chẳng giận đối gì tôi,
 Tâm tình chẳng có gì thời mất chi,
 Ngược lại khuôn mặt hiền từ,
 Dễ thương, dễ mến hơn như lúc nào.
 Cầm tay chàng dẫn tôi vào,
 Bên trong hàng dậu cây rào tầm xuân,
 Mà Hiểm Nguy đã phân ngăn,
 Ấy là tình cảnh đã chừng đổi thay. 3350
 Tôi tưởng như đã qua đi,
 Gian nan địa ngục đến nơi thiên đàng.
 Vì Tiếp Tân đã vui lòng,
 Dẫn tôi đi khắp vườn hồng thung thẳng.
 Đến gần nơi khóm hoa hồng,
 Nụ hoa đài các tôi từng đến nơi,
 Nở to hơn lúc trước rồi,
 Đẹp xinh hơn hẳn lúc tôi đã nhìn.

CHINH PHỤC NỤ HỒNG

Sắc đẹp đoá hoa hồng, Lorris xin phép muốn hôn nụ hoa hồng.

Hoa hồng nở rộng cánh lên,
 Vườn cao hoa khiến tôi càng thích vui. 3360
 Hoa chưa nở hết xinh tươi,
 Nụ còn e ấp tình khô nhụy hồng.
 Cánh hoa đóng kín vẫn còn,
 Vườn cao bên lá xanh, hồng trên cao.
 Cánh hoa đứng thẳng đón chào,
 Nét hoa đầy đặn ủ vào tràng hoa,
 Nhụy hoa chưa thấy nở ra,
 Hoa còn ấp ủ mặn mà trinh nguyên.
 Tạo hóa ân phúc đã ban,
 Đoá hoa xinh đẹp sắc hương thấm nhuần. 3370
 Sắc hồng càng đỏ nhưng xinh,
 Lòng tôi sửng sốt như nhìn kỳ quan.
 Thần Tình đã kết tâm can,

Sắt se chi thắm cung đàn nhật khoan.
Đóa hoa xinh đẹp vô vàn,
Thân se tơ buộc ngõ ngang lòng vui.
Tôi đứng lịm ngắm lâu rồi,
Và tôi tìm thấy bạn mời Tiếp Tân.
Người bạn khả ái thiết thân,
Và tôi cảm mến lòng chân thật người. 3380
Chẳng từ chối, chẳng gọi mời,
Lòng tôi vui sướng tin nơi bạn hiền.
*“Trời ơi ! lòng muốn chân thành,
Khát khao hôn, mối tình nồng vấn vương.
Nụ hoa quý giá yêu thương,
Hoa hồng dịu nhẹ sắc hương yêu kiều.
Nếu lòng chẳng đủ vui nhiều,
Tôi mong mang đến tình yêu cho người.
Nhân danh tạo hóa cõi Trời,
Nói đi anh, nói những lời ước sao.”* 3390
Việc rồi chẳng xảy ra nào,
Nếu anh không muốn tôi vào vườn xuân.”
Chàng rằng : *“Bạn hỡi Trời thương,
Nếu chẳng phai nhạt tâm hồn trắng trong,
Tôi chẳng ngăn cấm gì anh,
Lòng tôi chẳng muốn lỗi lầm xảy ra.
Vì thói quen mãi thế mà,
Làm sao ngăn cấm lòng đà yêu thương.
Hãy xin cho tôi được hôn,
Người tình muôn thuở sắt son ghi lòng.”* 3400

THÂN VỆ NỮ CAN THIỆP

Thân Vệ Nữ xuất hiện với ngọn lửa tình yêu, hào quang rực rỡ.

*Vì người được nụ hôn nồng,
Làm sao giữ mãi thắm hồng thương yêu.
Nếu lòng gắn bó chẳng nhiều,
Biết rằng người có lòng yêu trao tình.
Cho người tốt nhất vừa lòng,
Còn bao kẻ khác thì không thể nào.”*
Tôi nghe lời bỗng buồn hao,
Chẳng còn ước muốn đi vào tình yêu.
Sợ rồi tình vương khổ đau,
Và tôi chẳng thể lòng nào trải theo. 3410
Khi lòng miễn cưỡng lo nhiều,
Biết rằng chẳng thể bủa riu góc sân.*
Bằng vung một nhát búa lên,
Chẳng ai có thể vắt liền rượu nho,
Khi máy lỏng chẳng ép cho.
Lòng còn chậm mãi đợi chờ khát khao.
Nụ hôn tôi ước mơ trao,
Nhưng thân Vệ Nữ mãi hoài phân vân*.

Chẳng thần Trinh Tiết giúp thành,
 Chính là người mẹ của thần Tình Yêu. 3420
 Ra tay cứu giúp người yêu,
 Thần mang tay phải lửa yêu cháy hồng.
 Ánh sáng rực rỡ nữ thần,
 Dáng điệu duyên dáng xuống trần giúp duyên.
 Giống thần nữ chuyên thần tiên,
 Hào quang rực rỡ hiện liền vây quanh.
 Mắt nhìn mới thoáng thấy trông,
 Tượng vàng chẳng thể rõ ràng hơn bao.
 Dù tượng một tôn giáo nào.
 Tôi không thể kể ra sao sự tình. 3430
 Áo vàng lóng lánh tơ vàng,
 Tóc mây kết bính ánh hồng khăn voan,
 Chẳng thất nợ, chẳng đai cân,
 Chẳng sao tả được thiên thần cõi trên.
 Nhưng chỉ có thể biết rằng,
 Nữ thần đài các vô cùng thanh tao.
 Chẳng có một kiêu ngạo nào,
 Vệ Nữ tiên đến mời chào Tiếp Tân,
 Và thần nói với chàng rằng :
 “*Làm sao chống được Thân Tình bản tên,* 3440
Người tình chẳng thể xem khinh,
Không ai có thể cấm ngăn được nào,
Nụ hôn yêu thương ngọt ngào.
Biết chẳng thương mến biết bao trung thành.
Sắc hương rực rỡ đẹp xinh,
Càng say, càng ngắm, càng nhìn. càng yêu.
Dung nhan diễm lệ yêu kiều,
Dáng duyên trang nhã, mỹ miều thanh cao.
Dịu dàng trong sáng làm sao,
Cõi Thần bắt từ chẳng bao giờ già. 3450
Tuổi thanh xuân mãi mãi mà,
Càng thêm hương sắc kiều sa tuyết vời.
Hãy nhìn nét dáng duyên thôi,
Chẳng phu nhân đẹp ở nơi lâu đài,
Sánh cùng Thần nữ cõi Trời.
Cũng thành thô thiển, cõi người trần gian.
Chẳng gì đổi nét dung nhan,
Nếu được cho phép trao nàng nụ hôn,
Còn điều sung sướng nào hơn.
Lòng tôi tưởng tượng hương thơm môi nàng. 3460
Sắc hương sẵn có Trời ban,
Cho lòng vui thú thêm càng mê say.
Đôi môi hồng thắm ngát ngậy,
Hàm răng trắng nõn, đặn đầy xinh xinh,
Chẳng vàng như màu trắng tinh,
Sắc hương tươi mát cho tình thêm say.
Khát khao trao nụ hôn này,
Khát khao bao nỗi ngát ngậy tình nồng.
Còn gì chờ đợi nữa chẳng,
Thời gian qua mất hương lòng yêu thương. 3470

Tiếp Tân như thấu cõi lòng,
Chẳng để chậm trễ tâm tình muốn trao,
Cho phép tôi nụ hôn đào,
Mà Thần Vệ Nữ đã trao tấm lòng.
Tôi chẳng để phút chậm chân,
Hôn lên trên đoá hoa hồng khát khao.
Lòng tôi vui sướng biết bao,
Nếu ai đã biết lòng nào yêu đương.
Mùi hương thấm nhẹ châu thân,
Xoa tan đi những nỗi lòng khổ đau.

3480

(Còn tiếp)

CHÚ THÍCH

3412. Sên , Chêne: cây gỗ lớn được xem là vua các loại cây, cây mọc vững chải, gỗ tốt, chắc chắn dùng làm sườn nhà.

3418. Thần Vệ Nữ: nữ thần sắc đẹp và tình yêu. Những sức sống mới đi vào tác giả bùng cháy giác quan, như ngọn lửa tình cầm trên tay, đồng thời trái ngược với trinh tiết, trong lúc Lý Trí đi theo với Hồ thẹn, sợ hãi, trinh trắng.